

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	10/2940-0/2015.
Erkezett:	2015. SZEPTEMBER 22.
DR. MOLNÁR ANGELIKA Ügyvéd	
iroda:	

Az Alkotmánybíróság részére

Fővárosi Törvényszék útján

1055 Budapest
Markó u. 27.

FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK 44.	
FŐLAJSTROMSZÁM KEZDŐIRATON:	
Postán / Gyűjtőládába / Személyesen / E-mailen / Faxon	
Erkezett:	2015 -08- 27
PÉLDÁNY:.....	IV.....
MELLÉKLET:.....	KÖZTÜK:.....
FŐLAJSTROMSZÁM:	20512/13
UTÓIRATON:	

Hiv. ügyszám: Kúria előtti perszám: Pfv.IV:20.437/2015., másodfokú perszám: 17.Pf.20.202/2014., elsőfokú perszám: 70.P.20.512/2013.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Az [redacted] felperes, NAV alperes ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt elsőfokon a Fővárosi Törvényszék előtt 70.P.20.512/2013. szám alatt folyamatban volt perében hozott 15. sorszámú ítélet ellen bejelentett fellebbezést 17.Pf.20.202/2014/5. számon hozott ítéletével elbírált, Kúria előtt felülvizsgálati kérelem tárgyában született Pfv.IV.20.437/2015/4. számon hozott ítéletével szemben az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. §-ban foglaltak alapján, ugyanezen törvény 30. §(1) bek. első mondatában megjelölt törvényes határidőn belül – figyelemmel az Alaptörvény 24. cikk (2) bek. d) pontjára, továbbá a Pp. 359/B. §-ban foglalt eljárási szabályokra – jogi képviselő útján

alkotmányjogi panaszt

nyújtok be az alábbi indokok alapján.

Tényállás:

Az alperes illetékességgel rendelkező szerve a felperesnél 08/06/636/1586 számú megbízólevéllel 2008.08.01. napi keltezéssel 2007.10-12. és 2008.01-06. hónapokra egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló ellenőrzést rendelt el (ügyiratszám: 9082817058). Ezen ellenőrzést az adóhatóság 2601413755 bárkód számú, 2008.09.24. napján kelt jegyzőkönyvével zárt le. Az ellenőrzést lezáró jegyzőkönyvben rögzítette, hogy „a revízió az áfa adónem ellenőrzést 2008.04.01-06.30. időszakra jelen jegyzőkönyv felvételével egy időben megindítja.” Ezt követően az adóhatóság a 08/06/636/1851 számú, 2008.09.22. napján kelt megbízólevéllel – melyet a felperes 2008.09.24. napján vett át – 2008.04-06. hónapokra általános forgalmi adó adónemben bevallások utólagos ellenőrzését kezdte meg. Az adóhatóság ezen ellenőrzését 2009.01.16. napján készít, 2601202676 bárkód számú, 9082419102 ügyiratszámú ellenőrzést lezáró jegyzőkönyvével fejezett be. Az adóhatóság jegyzőkönyvében a felperes terhére 120.373.000.-Ft adókülönbötetet állapított meg, melyből 84.364.000.-Ft összeget jogosulatlan visszaigénylésnek minősített. Ezt követően a felperes a

jegyzőkönyvvel kapcsolatban 2008.01.29. napján kelt, 2603353381 bárkód számon észrevételt terjesztett elő. Ebben a felperes előadta, hogy a felperes mögött egy jelentős pénzügyi csoport áll, mely pénzügyi csoport rendelkezik az egyetlen technológiával, amely az EU és más nemzetközi szervezetek szerint egyedül alkalmas a használt jármű-abroncsok környezetbarát újrahasznosítására (a pirolízis során keletkezett anyagok újrahasznosításában egyedülállónak találták a vevők, úgy, hogy világszerte hasonló technológiával működő üzem termékeit vizsgálták). Előadta, hogy 2006. évben azért került sor a befektetők által az [REDAKT] megvásárlására, hogy a világon elsőként Magyarországon teremtsék meg a referencia üzemet és a módszert iparszerű körülmények között próbálják ki. Az [REDAKT] és a tulajdonosa: [REDAKT] 2006-2008. év között közel kétmilliárd forintot költött el Magyarországon, több tucat főt foglalkoztatott, közterheket fizetett. Előadta, hogy megtartották a 4 hektáros csongrádi telephelyet (mely ingatlanok a per tárgyát képezik) és nem zárkoznak el valamilyen beruházástól, hasznosítástól, de döntésüket az fogja befolyásolni, hogy be kell-e fizetniük a vizsgálat megállapításai alapján előállt közel 100 M Ft. összegű adóhiányt.

Az észrevételt követően az adóhatóság meghozta a 2009.02.23. napján kelt, 2603522640 bárkód számú első fokú határozatát, mely rendelkező részében egyezett az ellenőrzést lezáró jegyzőkönyv adózó terhén tett megállapításaival, azaz a felperes terhén 120.372.000.-Ft adókülönbözetet állapított meg, melyből 84.364.000.-Ft jogosulatlan visszaigénylésnek minősült. Az adóhatóság ezen összeg átvezetését és kiutalását elutasította, a különbözet (36.009.000.-Ft) megfizetésére kötelezte a felperest. Ezután az adóhatóság 2009.04.28. napján kelt végzésében a felperes 2008.04-06. hónapokra benyújtott 0865 számú bevallásaiban megjelölt összegű kiutalási kérelmét általános forgalmi adónemben visszatartotta.

Az adóhatóság 2009.06.16. napján jegyzőkönyvet készített büntető feljelentéshez, melynek alapján a felperes törvényes képviselőjével szemben nyomozás is indult. A felperes az első fokú határozattal szemben 2009.10.26. napján kelt és személyesen 2009.10.27. napján kézbesített felügyeleti intézkedés iránti kérelmet terjesztett elő, melyben kérte, hogy az adóhatóság függesse fel a felperessel szemben folyamatban lévő végrehajtást, továbbá kérte a nyomozás felfüggesztését is.

Az alperes által csatolt iratokból megállapítható, hogy az alperes Regionális Igazgatósága a felügyeleti intézkedés iránti kérelmet 2009.11.09. napján kelt, 1958029851 iktatószámú és 2279752565 bárkód számú iratával elbírálás céljából a Hatósági Főosztály részére felterjesztette.

A felterjesztést követően az elbírálásra nyitva álló határidő utolsó napján (2009.11.26.) az első fokú adóhatóság végrehajtási eljárást végző szerve e-mail útján kért tájékoztatást a felügyeleti intézkedés iránti kérelmet bíráló szervtől, hogy várható-e az első fokú határozat megváltoztatása, vagy megsemmisítése. Az első fokú adóhatóság Végrehajtási Osztálya 2009.11.26-án kelt, 2404483559 bárkód számú végzésével a felperes által előterjesztett végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmet elutasította.

Az alperes a határozat jogerőre emelkedését követően különböző végrehajtási cselekményeket végzett, elsőként a felperes adófolyószámláján túlfizetésként mutatkozó mindösszesen 8.199.470.-Ft összeget a tartozást mutató adófolyószámlákra átvette. Ezt követően intézkedett a társaság tulajdonában lévő ingó és ingatlan vagyon lefoglalásáról. A lefoglalt ingatlan vagyon tekintetében az alperes az illetékes Önkormányzattól adó- és értékbizonyítványt kért és kapott annak érdekében, hogy a foglalás alatt álló ingatlanok értékét meghatározhassa (2009.06.18. napján kelt, 05-56-1/260/2009. iktatószámú, 2402750642 bárkód számú megkeresésre adott válasz). Az adó- és értékbizonyítványok tanúsága szerint három ingatlan képezte a felperes tulajdonát: Csongrád külterület 0323/7, 0323/6, 0323/14 hrsz-okon. A 0323/7 értéke 1.500.000.-Ft összegben, a 0323/6 és a 0323/14 hrsz-ú ingatlanok értéke összesen 120.000.000.-Ft értékben kerültek meghatározásra.

Ezt követően a 0323/7 hrsz-ú ingatlant az adóhatóság árverés útján értékesítette, a 0323/6 és a 0323/14 hrsz-ú ingatlanokat megkísérelte értékesíteni, azonban az árverések sikertelenek voltak.

Az adóhatósághoz ajánlatok érkeztek a fent megjelölt két ingatlanra. Az ajánlatok kifejezetten az adóhatósághoz lettek címezve és megküldve. Az ajánlattevők: [REDACTED] (ajánlattétel időpontja: 2009. 12. 14-én kelt és 12.14-én érkezett, 2404491525 bárkód számú levélben), [REDACTED] (ajánlattétel időpontja: 2009.11.18-én kelt és 11.20-án érkezett, 1957801463 bárkód számú levélben), [REDACTED] (ajánlattétel időpontja: 2009.12.02-án érkezett, 1957829267 bárkód számú levélben). Az adóhatóság 2009.12.21-én kelt, 2404491899 bárkód számú (2404491909) iratában leszállította a becsértéket a [REDACTED] ajánlatában szereplő összegre, majd ezen Kft-vel 2010.01.11. napján árverésen kívüli vételről szóló jegyzőkönyvet vettek fel, melynek eredményeként az ingatlanok értékesítésre kerültek.

Az árverési vevő a vételárat az aktussal egyidejűleg nem fizette meg, annak megfizetésére haladékat kért és kapott, így ez a végrehajtási cselekmény még nem volt befejezett.

Az alperes az első fokú adóhatóság részére 2010.01.15. napján kelt és az alperesi kereseti ellenkérelem szerint 2010.01.22-én érkezett iratával tájékoztatta az első fokú adóhatóságot, hogy döntését megsemmisítette és egyben utasítást adott arra, hogy a határozatának egy példányát kézbesítse az adózó részére (bárkód szám: 2279222330). A felperes ezt a határozatot 2010.02.01. napján vett át.

Ezt követően a 0323/6 és 0323/14 hrsz-ú ingatlanok vételára 2010.01.28-án került megfizetésre az árverési vevő által, mely tény a 2010.02.11-én kelt záradék rögzített (2404496728 bárkód számú irat). Az első fokú adóhatóság 2010.02.12-én kelt 2404517755 és 2404517766 bárkód számú irataival értesítette a Körzeti Földhivatalt az árverésen kívüli vétel jogerejéről és kérte az árverési vevő tulajdonjogának bejegyzését.

Ezután került sor 2010. 02. 23. napján kelt irattal a végrehajtás korlátozására (2404522995 bárkód számú irat), majd 2010. 03. 19. napján a végrehajtás megszüntetésére (6577380594 iktatószámú irat) a Vht. 56. § (1) bekezdésére történő hivatkozással.

Bírói döntések:

Az első fokon eljáró bíróság fenti tényállást figyelembe véve a keresetet elutasította, mivel álláspontja szerint a felperes nem vett igénybe az eljárás során valamennyi jogorvoslatot, így a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésére irányuló kereset nem lett volna előterjeszhető. A bíróság ítéletében azt is kifejtette, hogy az árverési vevő tulajdonszerzése a vételár megfizetésével bekövetkezett, így az alperesnek lehetősége sem lett volna az eredeti állapotot helyreállítani.

Az ítélettel szemben fellebbezést jelentettünk be, indokként az alábbiak kerültek előterjesztésre:

Az alperes a végrehajtási eljárás keretében is közigazgatási szervként jár el, döntései közigazgatási aktusok. A hatóságnak a végrehajtási eljárásban a hatósági aktusok alakszerűségére és a döntési lehetőségekre egyaránt a Ket., illetve az Art. rendelkezéseit kell alkalmazni, ugyanúgy mint a végrehajtási ügyben eljáró bíróságoknak az eljárási kereteket a Pp. rendelkezései adják. Ennél fogva elfogadhatatlan azon bírósági rendelkezés, mely szerint végrehajtási eljárásban a döntés megsemmisítésére, visszavonására ne lenne lehetőség. Lentebb részletesen kifejtjük, hogy az alperes nyilatkozatával és a bíróság álláspontjával szemben az alperesnek nem lehetősége lett volna a végrehajtási eljárás megsemmisítésére, hanem az Art. és a Ket. előírásai alapján kötelezettsége lett volna.

Egyébiránt maga az alperes is elismerte, hogy megsemmisíthető lett volna a végrehajtási cselekmény (8. sorszámú tárgyalási jkv. 4. old. 2. bek):

„Ha a felperes végrehajtási kifogást adott volna be az értékesítés ellen, akkor lehetséges, hogy a másodfokú hatóság hozott volna az értékesítést megsemmisítő döntést, de ezt utólag nem lehet rekonstruálni.”

Elfogadhatatlan, hogy az alperes korábban végrehajtható, de később megsemmisített (és így végrehajthatónak nem minősülő) okirat alapján kényszerértékesítéssel megfosztotta a felperest a legfőbb tulajdonosi jogosítványtól, a rendelkezési jogtól, valamint versenyhátrányba taszította.

A Ket. alapeljárásban (2010. évben) hatályos rendelkezése szerint:

78. § (1) A határozatot közölni kell az ügyféllel és azzal, akire nézve az jogot vagy kötelezettséget állapít meg, az ügyben eljáró szakhatósággal és a jogszabályban meghatározott más hatósággal vagy állami szervvel.

(10) A döntés közlésének napja az a nap, amelyen azt írásban vagy szóban közölték, vagy a (8) bekezdésben meghatározott módon átadták. A hirdetmény útján közölt döntést a hirdetmény kifüggesztését követő tizenötödik napon kell közölni tekinteni.

A bíróság ítéletében megállapította és az alapiratokból is megállapítható, hogy az első fokú adóhatóság a végrehajtható okirat megsemmisítéséről szóló döntést, mely egyben kötelezettséget (új eljárás lefolytatására) is tartalmazott, 2010. január 22-én átvette. Ennek ellenére semmilyen a jogszabályban előírt kötelezettségének nem tett eleget. A közigazgatási hatóságoknak eljárási kötelezettségük van, amennyiben hivatalból tudomást szereznek olyan körülményről, melynek keretében eljárást kell lefolytatni, döntést kell meghozni, úgy nem várhatnak semmilyen ügyfél által előterjesztett kérelemre, legyen az jogorvoslati kérelem, vagy bármilyen más kérelem.

Az ítéletben megfogalmazott azon érvelés, mely szerint a határozat az ügyféllel történt közléssel válik jogerőssé, fentiek alapján téves.

A közigazgatási döntésekhez anyagi jogerő (megtámadhatatlanság és megváltoztathatatlanság) nem kapcsolódik. Ezért a közigazgatási eljárásban anyagi jogerőről csak akkor beszélhetünk, ha a határozatot a bíróság jogerősen és érdemben felülvizsgálta. Mivel azonban egy jogállamban fontos a jogbiztonság, a közigazgatási eljárásjogban is vannak olyan rendelkezések, amelyek a jogbiztonságot erősítik.

Egyébiránt álláspontunk szerint az ügyfél szempontjából annak nincs jelentősége, hogy egy adott határozatot az alperes mely szervezeti egysége hoz meg. Emiatt is hivatkoztunk az első fokú eljárás során a Ket. 50. § (3) bekezdésére, melynek értelmében **a hatóság által hivatalosan ismert és a köztudomású tényeket nem kell bizonyítani.**

Egy adott szerven belül a felettes szerv nem hivatkozhat arra, hogy nem tud a felügyelete alá tartozó szerv tevékenységéről. Esetünkben sem lehet helytálló ezen hivatkozás, hiszen a felettes szerv tudott a végrehajtási eljárásról (korábban, 2009. november 26-án e-mailben kértek tájékoztatást a várható döntésről a végrehajtás felfüggesztése tárgyában), továbbá nyilvánvalóan ki más tudott volna leghamarabb arról, hogy a végrehajtható okirat már nem létezik, mint maga a határozatot készítő felettes szerv!

Megjegyzendő, hogy a bíróságok ezen felvetésünkre ítéletükben egyáltalán nem reagáltak.

Az elsőfokú bíróság ítéletében foglaltakkal ellentétben megállapítható, hogy nem volt olyan jogorvoslat, melyet a felperes előterjeszthetett volna, különösen nem volt a károsodás bekövetkeztekor.

Az elsőfokú bíróság azon érvelése, hogy azáltal, hogy a felperes elfogadta a leszállított becsértéket, így kára sem keletkezett téves az alábbiak miatt.

„A kárenyhítési kötelezettség kizárólag a károsodás időpontjára vonatkozóan értelmezhető. A károsulti kötelezettség körében nem tartozik bele a kár bekövetkezte után a kár megszüntetésére való törekvés (Legfelsőbb Bíróság Pfv.III.21.455/2009/9. sz.).

A kárelhárítási kötelezettség ugyanis nem járhat a már bekövetkezett kárt utólag elenyésztető hatással. Ennek értékelésére a perben kizárólag akkor kerülhetett volna sor, ha a felróható károsulti hibát a károkozó bizonyította.

A kárelhárítási, kárenyhítési kötelezettség a Ptk. 340. §-ának (1) bekezdésében, és a PK. 36. számú állásfoglalásában foglaltakra is figyelemmel kizárólag a károsodásra vezető folyamatba, illetőleg a károsodás időpontjára vonatkozóan értelmezhető.

A károsulttól elvárható kötelezettség körében nem tartozik bele a kárának bekövetkezte után a kár megszüntetése érdekében való cselekvés. Téves az az elvárás, hogy a már károsodott felperes hozza magát olyan helyzetbe, amellyel megszünteti a kárát. Ilyen kötelezettség a Ptk. 340. §-ának (1) bekezdéséből nem következik. A felperes kára 2003. szeptember 11. napján bekövetkezett, amikor a perbeni ingatlan ½ részének tulajdonjogát elvesztette az alapper felperesének ½ részére vonatkozó kereseti kérelmén való túlterjeszkedéssel. A felperes a károsodás tényéről 2007. áprilisában szerzett tudomást. Tehát fogalmilag kizárt, hogy a magatartása a károsodáshoz vezető folyamatban a károsodás

időpontjában értelmezhető lenne.” (VAS MEGYEI BÍRÓSÁG 17.P.20.942/2009/24.szám)

Hangsúlyozandó, hogy az alperes a végrehajtható okiratát megsemmisítette, így döntési kényszere keletkezett minden ezzel kapcsolatos járulékos kérdés rendezésére. Az alperes olyan végrehajtási eljárást folytatott, melyről az alperes már tudta, hogy jogellenes, a felperes azonban erről nem tudhatott. Az alperes még olyan időpontban értesült a végrehajtható okirat megsemmisítéséről, illetőleg vele szemben a határozat olyan időpontban emelkedett jogerőre és keletkeztetett eljárási kötelezettséget, amikor a felperes még nem is sejtette az eljárás kimenetelét (megjegyzendő, hogy a felügyeleti intézkedés iránti kérelemnek lehet az is a végkifejlete, hogy a felettes adóhatóság mellőzi az intézkedés megtételét). Az alperes azt is tudta ebben az időpontban, hogy az árverésen kívüli vétel nem fejeződött be, mivel az árverési vevő a vételár kifizetésére halasztást kapott.

Az elsőfokú bíróság ítéletének 14. és 15. oldalán közölt érvelés szerint végső soron a felperesnek semmilyen jogorvoslati lehetősége nem állt rendelkezésre a kár elhárítására, mely megállapítással a felperes annyiban tud azonosulni, hogy a fentebb levezetettek szerint nem is volt tudomása arról, hogy bármilyen jogorvoslatot elő lehetne terjeszteni, illetve az előterjesztés hiánya nem róható fel a felperesnek.

A felperes részben az alperes által elrendelt új eljárás keretében hozott döntéseit és mulasztásait tartja továbbra is jogsértőnek.

Az alperes 2010.01.15. napján határozott arról, hogy az alapeljárást megsemmisíti – azaz ezen naptól nem létezett az alperes által hivatkozott első fokú döntés – és az első fokú hatóságot új eljárásra utasítja.

*Az Art. 145. § (1) Az adóigazgatási eljárásban végrehajtható okirat:
a) a fizetési kötelezettséget megállapító jogerős hatósági határozat (végzés),*

A megsemmisítő határozat meghozatalának napján nem volt végrehajtható okirata az alperesnek, nem volt fizetési kötelezettsége a felperesnek, éppen ellenkezőleg, az alperesnek arról volt hivatalból tudomása, hogy bármilyen intézkedés is történt az addigi végrehajtható okirat alapján, az eredeti állapotot helyre kell állítani, illetve a már megkezdett végrehajtási cselekményeket meg kell semmisíteni, mivel a követelése már nem létezik.

Álláspontunk szerint azzal, hogy a felügyeleti szerv megsemmisítette a jogerős határozatot, minden, ezen nyugvó eljárást is meg kellett volna semmisíteni, meg kellett volna szüntetni mindaddig, amíg az eredeti állapot helyreállítható volt. Nem beszélhetünk így arról, hogy miért került két ingatlan becsértéke a valós forgalmi értékének töredékére leszállítva, vagy ki és milyen üzleti kapcsolatban volt, hiszen álláspontunk szerint ezen körülményeknek nem is lehet jelentősége, hiszen a kár 2010.01.15-én keletkezett.

*Ket. 97. § (1) A jogorvoslati eljárás kérelemre, a döntés felülvizsgálata hivatalból indul meg.
(3) Hivatalból kerül sor a közigazgatási döntés felülvizsgálatára
a) a döntést hozó hatóság saját hatáskörében indított eljárás keretében,
b) a felügyeleti eljárás keretében,
c) az Alkotmánybíróság határozata alapján,
d) ügyészi intézkedés nyomán.*

Fentiek alapján megállapítható, hogy tekintettel arra, hogy a végrehajtási eljárást az alperes saját hatáskörében indította meg, ezért köteles döntéseinek felülvizsgálatát is saját hatáskörben, hivatalból megtenni.

Szintén a Ket. **114. § (1) bekezdése értelmében: Ha a hatóság megállapítja, hogy a fellebbezés elbírálására jogosult hatóság, a felügyeleti szerv vagy a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság által el nem bírált döntése jogszabályt sért, a döntését módosítja vagy visszavonja.**

A hatóságnak a törvényesség betartásának és betartatásának alapelvi rendelkezésből fakadó kötelezettsége - természetesen a törvényi korlátozás figyelembevételével mellett - a törvénysértő döntés módosítása vagy visszavonása. Ha tehát a hatóság a jogszabálysértést megállapította, és nem áll fenn kizáró ok, köteles a jogszabálysértő helyzetet rendezni. A hatósági aktus törvényi korlátját jelentő egy éves időtartamot a szabályozásnál értelemszerűen a végzésekre is ki kell terjeszteni.

Megállapítható, hogy az első fokú adóhatóság ezen kötelezettségének sem tett eleget akkor, amikor jogszabálysértő döntését nem vonta vissza, azaz az árverésre vonatkozó döntése nem került visszavonásra.

Az Art. 141. § (1) bek. értelmében: A felettes adóhatóság, az adópolitikáért felelős miniszter, illetve a NAV felügyeletére kijelölt miniszter kérelemre vagy hivatalból felügyeleti intézkedést tesz, ha az ügyben eljáró adóhatóság határozata, önálló fellebbezéssel megtámadható végzése (intézkedése) jogszabálysértő, vagy a határozat, az önálló fellebbezéssel megtámadható végzés meghozatalára (intézkedésre) jogszabálysértő módon nem került sor. Az adópolitikáért felelős miniszter, illetve a NAV felügyeletére kijelölt miniszter kérelemre abban az esetben jár el, ha a NAV elnöke felettes szervként az ügyben már döntést hozott.

A felügyeleti intézkedést fenti módon szabályozza az Art. Fentiek tükrében a felettes adóhatóságnak törvényi kötelezettsége, hogy a jogsértő döntésre, intézkedésre vonatkozóan felügyeleti intézkedéssel reagáljon, vagy akkor is felügyeleti intézkedést tegyen, ha az intézkedés, döntés jogsértő módon marad el.

Tekintettel arra, hogy a felperes még nem tudta, hogy a végrehajtási intézkedés 2010.01.11. napján jogsértő volt, ezt követően nem értesült semmilyen további intézkedésről 2010.02.01-ig, így rendes jogorvoslattal el sem háríthatta az értékesítést.

A felettes szerv azonban legkésőbb 2010.01.15. napján már tudott arról, hogy az ügyben eljáró adóhatóság jogsértő intézkedést tett, azaz a végrehajtás (értékesítés) felől intézkedett, mely időpontban az eredeti állapot helyreállítható lett volna az árverési vétel megsemmisítésével, továbbá az első fokú adóhatóság 2010.01.22. napján értesült arról, hogy a 01.11. napján tett intézkedése jogsértő, azonban ő saját hatáskörben nem intézkedett sem a Vht. 56. § (1), sem a Ket. és Art. fent idézett rendelkezései alapján.

Az alperes a döntés meghozatalát megelőzően is jogsértően járt el, mivel nem intézkedett a végrehajtás felfüggesztéséről, pedig tudta, vagy tudnia kellett volna, hogy a határozat megsemmisítése várható, illetve a döntés meghozatala után sem felügyeleti intézkedés keretében, sem az alsó fokú szerv saját hatáskörében nem semmisítette meg az addig a

felperessel szemben foganatosított végrehajtási cselekményeket, holott ez is kötelezettsége lett volna.

Nem fogadható el az Ítéletábra érvelése sem, mely szerint a felperes fellebbezéssel nem támadta a végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmét elutasító határozatot és ezt a felperes mulasztásaként értékelte. Rögzíteni szükséges, hogy az alperes a végrehajtás felfüggesztése tárgyában végzéssel dönt, amellyel szemben az ítéletábra ítéletében szereplő megállapítással ellentétben nincs helye fellebbezésnek. A felperes a jogszabályi rendelkezések értelmében nem is támadhatta volna meg a döntést, hiszen a fellebbezést a jogszabály zárja ki:

Art. 136. § (1) Az adózó az ügy érdemében hozott elsőfokú határozat ellen fellebbezhet. A fellebbezés joga megilleti azt is, akire a határozat rendelkezést tartalmaz.

(2) A határozathozatalt megelőző eljárás során hozott végzés csak a határozat ellen benyújtott fellebbezésben támadható meg, kivéve, ha az önálló fellebbezést törvény megengedi.

(3) Önálló fellebbezésnek van helye az első fokon hozott,

a) az eljárást felfüggesztő,

b) az eljárást megszüntető,

c) a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasító,

d) a bevallás, a bejelentés és a fellebbezés határidejének elmulasztásával kapcsolatban benyújtott igazolási kérelmet elutasító,

e) az iratbetekintési jog korlátozását elrendelő,

f) az adózó ismételt ellenőrzésre irányuló kérelmét elutasító,

g) a visszatartási jog gyakorlásáról hozott, h) a végrehajtási kifogást elbíráló,

i) az eljárási bírságot kiszabó,

j) az eljárási költség viselésének kérdésében hozott, valamint

k) a kézbesítési vélelem megdöntése tárgyában hozott elutasító végzés ellen.

Hangsúlyozandó, hogy a felperes az alperessel szemben nem tudott és nem is tudhatott arról, hogy olyan döntés várható, illetve olyan döntést hozott meg az alperes, mely egyrészt maga után vonná, hogy a végrehajtási eljárást felfüggeszse, másrészt a döntés meghozatalát követően törlésre kerüljenek a végrehajtási cselekmények. Ezt bizonyítja, hogy a felperesnek csak a végrehajtás felfüggesztési kérelmének elutasításáról volt tudomása, mely döntését az alperes később sem változtatott meg.

A fenti fellebbezés alapján eljáró másodfokú bíróság jelen felülvizsgálattal támadott ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Ítéletében kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság részletesen indokolta álláspontját, azaz, hogy a tulajdonjog a vételár megfizetésével száll át az árverési vevőre.

A másodfokú bíróság kifejtette, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítéletében foglaltakkal ellentétben az ingatlan árverése, illetve annak hatályával az árverésen kívüli értékesítése esetén az árverési vevő az adós tulajdonát képező ingatlan-nyilvántartási tulajdonjogot a vételár kifizetésével és az árverési vétel ingatlan-nyilvántartási bejegyzésével szerzi meg. Az árverési vevő tulajdonszerzése feltételes, elveszítheti a tulajdonjogát az árverés megsemmisítése esetén, illetve ha a teljes vételár kifizetésére vonatkozó kötelezettségének nem tesz eleget. Tulajdonszerzése a jogorvoslati lehetőségek megszűnésével a tulajdonjog ingatlan-nyilvántartási bejegyzésével válik teljessé (EBH2011.2310.)

A másodfokú bíróság tehát megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét, mely miatt a helybenhagyó döntés jogsértő az alábbiak miatt:

Mint arra a Legfelsőbb Bíróság több döntésében rámutatott, a döntésnek „nem csak a rendelkező része, hanem az indoklása is jogerőre emelkedik (...) a döntést a rendelkező rész, a hozzá kapcsolódó indoklással egységben tartalmazza” (BH2010.191, BH2002.235, KGD2013.47).

Azaz a döntés érdemi részét képezi az indoklásnak az a része is, ami a rendelkező részben leírt döntés tartalmához kapcsolódik, és nem pusztán a döntés alapjául szolgáló tényállást és jogi értelmezést ismerteti.

BH 2010. 191 Az anyagi jogerő pozitív és negatív hatását elemezve elfogadta a jogirodalomban uralkodó azt az álláspontot, amely szerint az ítéletnek nemcsak a rendelkező része, hanem az indoklása is jogerőre emelkedik, miután a jogerő hatás a kereset feletti döntéshez kapcsolódik és a döntést a rendelkező rész, a hozzá kapcsolódó indoklással egységben tartalmazza.

KGD 2013. 47 Ha az indokolásból nem állapítható meg a döntés jogszerűsége, a határozat felülvizsgálatra alkalmatlan.

Ez azt is jelenti, hogy nem születhetett volna helybenhagyó határozat emiatt sem.

Jogsértő a másodfokú döntésnek azon megállapítása, mely szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes az állított kára elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségekkel az erre vonatkozó tájékoztatás ellenére nem élt. A másodfokú bíróság értelmezése szerint az alperes nem járt el jogellenesen azzal, hogy hivatalból nem kezdeményezte a fenti eljárásokat és nem rendelkezett a felperes által kifogásolt határozatok megsemmisítéséről, visszavonásáról. Az ítélet rendelkezése alapján alperest a Ket. 115. § (5) bekezdése szerint kizárólag az a kötelezettség terhelte, hogy intézkedjen a megsemmisített döntéssel, illetve az annak alapján történt végrehajtással kialakult helyzet rendezéséről és a szükségtelenül okozott költség megtérítéséről.

Álláspontunk szerint a keresettel kapcsolatban abban kellett volna állást foglalni, hogy az új eljárást elrendelő határozattal megsemmisített végrehajtható okirat alapján volt-e helye végrehajtási eljárásnak.

Álláspontunk szerint tévedtek a bíróságok akkor, amikor a felperes terhén értékelték, hogy nem nyújtott be jogorvoslati kérelmeket az új eljárásra utasító döntést követően az alábbiak miatt:

Adóügyekben a közigazgatási eljárás három jól elhatárolható szakaszra tagolódik: adóigazgatási eljárás, hatósági eljárás és végrehajtási eljárás. Ez utóbbi megindításának és folytatásának egyértelmű előfeltétele az adóigazgatási eljárás és a hatósági eljárás lefolytatása. Az új eljárás nem egy önálló szakasza a közigazgatási eljárásnak, hanem az adóigazgatási eljárás és a hatósági eljárás újbóli lefolytatása. Véleményünk szerint ez azt jelenti, hogy jelen adóügyben a végrehajtási eljárás folytatásának nem álltak fenn a közigazgatási eljárásra vonatkozó jogszabályokban előírt törvényi feltételei. A megsemmisítő határozattal szemben nincs helye jogorvoslatnak és az alperes végrehajtható okirattal sem rendelkezik. Mindezekből az következik, hogy téves a bíróságok azon érvelése, mely szerint jelen ügyet a

Vht. alapján kellene megítélni, továbbá téves amiatt is, mivel a felperesnek nem volt jogorvoslati lehetősége, hiszen egyrészt azt jogszabály kizárja, másrészt nemlétező eljárásban jogorvoslati kérelmet nem lehet előterjeszteni, mely miatt ez terhén nem értékelhető. Ezzel szemben az alperesnek döntési kötelezettsége van, melyet kizárólag hivatalból kell lefolytatnia a jogszabályi rendelkezések értelmében és amely döntési kötelezettségének nem tett eleget, mely tényt a bíróságok nem értékelték.

A károkozás 2010. január 15. napján következett be, mely egyúttal azt jelenti, hogy ezután az időpont után kell vizsgálni a kártérítési felelősség fennállását. Ezután az időpont után a fentebb ismertetettek alapján egyértelműen megállapítható, hogy a felperesnek az alperes döntéseivel szemben semmiféle jogorvoslati lehetősége nem volt, illetve nem is lehetett egy nemlétező végrehajtási eljárásban, így téves az alperes és a bíróságok azon érvelése is, mely szerint a felperes nem használta volna ki a rendes jogorvoslati lehetőségeket, így a kár érvényesítésének különös előfeltétele álláspontjuk szerint hiányzik.

Alkotmányjogi panasz:

Fentiek alapján a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 270. § (1) bekezdése alapján, a 272. § (1) bekezdésében biztosított törvényes határidőn belül, a **Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.20.202/2014/5. számú jogerős ítélete ellen felülvizsgálati kérelmet terjesztettünk elő, melynek eredményeként született meg a Kúria Pfv.IV.20.437/2015/4. számú ítélete, mely a Fővárosi Ítéltábla jogerős ítéletét hatályában fenntartotta és arra hivatkozott, hogy a társaság nem merített ki a rendelkezésére álló rendes jogorvoslati lehetőségeket, így a Ptk. 349. § (1) bekezdésében foglalt feltételek nem teljesültek.**

Kérjük az Alkotmánybíróságot, hogy az Alaptörvény 24. cikk (3) bek. b) pontja alapján semmisítse meg - az elsőfokú bírósági ítéletre is kiterjedően - a Kúria fenti bekezdésben hivatkozott ítéletét és állapítsa meg a bírói döntés Alaptörvény ellenességét. Tekintettel arra, hogy a megismételt eljárásban további bizonyítási eljárás lefolytatására van szükség, ezért szükséges az eljárás továbbfolytatása és ennek kapcsán az eljárási keretek kijelölése az Alaptörvénnyel összhangban.

Az ügyben eljáró bíróságok nem vették figyelembe döntéseik meghozatala során azt, hogy a Ket. és Art. végrehajtási szabályai a hatósági eljárásra vonatkozó szabályokkal együtt értelmezendők és nyilvánvalóan nem vezethet arra az eredményre, hogy szankció híján egy gazdálkodó szervezet tulajdonjogát korlátozzák.

A bíróságok abból az alapvetésből indultak ki, hogy a fent részletesen ismertetett közigazgatási eljárás során a felperes nem élt rendes jogorvoslati lehetőségével, mely okból vele szemben jogszerűen indult el a végrehajtási eljárás, mely eljárásban szintén nem terjesztett elő jogorvoslati kérelmeket. A felperes az ügyben eljáró elsőfokú közigazgatási döntéssel szemben csupán rendkívüli jogorvoslattal élt, mely felügyeleti intézkedés iránti kérelemben merült ki, ebben azonban kérte a végrehajtás felfüggesztését, mely kérelmét azonban elutasították.

A felperessel szemben emiatt tovább folyt az elsőfokon jogerőre emelkedett határozat alapján a végrehajtási eljárás, melynek során a tulajdonát képező ingatlanokat árverési vétellel egy tekintet alá eső árverésen kívüli vétellel értékesített az alperes.

A bíróságok döntéseikben nem vették figyelembe, hogy a felperes által benyújtott rendkívüli jogorvoslat hatására (felügyeleti intézkedés iránti kérelem) az alperes az elsőfokú és végrehajtható határozatát megsemmisítette és az elsőfokon eljáró szervet új eljárás lefolytatására utasította. Egyik ítélet sem adott magyarázatot arra a kereseti és jogorvoslati hivatkozásra, hogy a megsemmisítő határozattal egy új jogi helyzet merült fel, melyben az alperes nem rendelkezett végrehajtható okirattal, a felperesnek az új eljárásban nem voltak

jogorvoslati jogai (hiszen a megsemmisítő határozattal szemben kizárt a jogorvoslat) a végrehajtási eljárás pedig végrehajtható okirat hiányában nem létezett. Ebben a jogi helyzetben került sor az állami kényszer mellett folytatott végrehajtásban a felperes ingatlanjainak értékesítésére egy többszörösen leszállított, piaci értéket nem tükröző becsült áron.

Az Alaptörvény I. cikk (3)-(4) bekezdése szerint

(3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.

(4) A törvény alapján létrehozott jogalanyok számára is biztosítottak azok az alapvető jogok, valamint őket is terhelik azok a kötelezettségek, amelyek természetüknél fogva nem csak az emberre vonatkoznak.

XIII. cikk (1) bekezdésének rendelkezése értelmében:

(1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.

(2) Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.

Az Alaptörvény fenti rendelkezései egyértelműen kijelölik a közigazgatási eljárásokban alkalmazandó jogszabályok kereteit és a jogalkalmazás alapjait.

Egy végrehajtható okirattal nem rendelkező állami szerv nem folytathat végrehajtási eljárást, hiszen a törvényi felhatalmazása hiányzik ehhez. A bíróságok pedig álláspontom szerint fenti Alaptörvényi rendelkezéssel ellentétesen foglalnak állást akkor, amikor kizárják a kártérítési felelősség alkalmazhatóságát azzal az indokkal, hogy a kárt szenvedett fél nem merítette ki rendes jogorvoslati lehetőségeit. Az eljáró bíróság nem vizsgálta, illetőleg figyelmen kívül hagyták azt a tényt, hogy a felsőbb szerv döntése megsemmisítette a végrehajtható okiratot és ezáltal megsemmisítette a felperes fizetési kötelezettségét, és egy új eljárást írt elő. Az eljáró bíróságok úgy tekintették az új eljárást, mint a megsemmisített döntést megalapozó eljárás továbbfolytatását, holott a jogalkotó által használt elnevezésből is egyértelmű, hogy az új eljárás új határidőkkel, új jogorvoslati lehetőségekkel indul újra, tehát nem kezelhető a régi és új eljárás együttesen és ezek összevontan nem vizsgálhatók a Ptk. 349. (1) bekezdésében foglalt feltételek érvényesülésénél sem. Azaz az eljáró bíróságoknak helyesen az új eljárásban felperes által igénybe vehető jogorvoslatot kellett volna vizsgálat alá vonniuk, azaz, hogy a felperes az általa elszenvedett kár bekövetkeztekor (azaz az ingatlanok jogerős értékesítésének időpontjában, mely időpontban a felperesi kár bekövetkezése még elhárítható lett volna) milyen jogorvoslattal háríthatta volna el a kárát. Erre az eljárási szabályok alapján egyértelmű választ lehet adni, azaz azt, hogy a felperesnek semmilyen törvényes lehetősége nem volt arra, hogy az értékesítést megakadályozza, ugyanakkor az alperesnek több törvényes lehetősége is lett volna az eredeti állapot helyreállítására.

Fenti módon tehát az eljáró bíróságok döntéseinek meghozatala során nem vették figyelembe az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bek. második fordulatában rögzített tisztességes eljárás követelményét, illetve alaptörvénybe ütköző módon korlátozták a felperesnek az Alaptörvény XXIV. cikk (2) bekezdésében rögzített kártérítési igényét, mely miatt az eljáró bíróságok által hozott döntések Alaptörvénybe ütköző módon korlátozták az Alaptörvény I. cikk (3)-(4) bekezdésében foglaltak alapján érvényesülő XIII. cikk (1) bekezdésében rögzített felperesi tulajdonjogot törvényes felhatalmazás nélkül.

Mindezek alapján kérem a T. Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg, hogy a fent hivatkozott bírói döntések az Alaptörvényben foglaltakkal ellentétesek és kérem, hogy szíveskedjen ennek alapján azokat az elsőfokú ítéletre is kiterjedően megsemmisíteni és mivel fent leírtak szerint további bizonyítási eljárás lefolytatása szükséges, ezért szíveskedjen ennek kereteit is meghatározni.

Fentiek felül előadom, hogy a Fővárosi Ítéltábla által hozott ítélet ugyan helybenhagyta a Fővárosi Törvényszék ítéletét, azonban indokolásában eltért attól, ezért ezen döntés a fent már hivatkozott tisztességes eljárás Alaptörvény XXIV. cikk (1) bek. második mondatában rögzített követelményébe ütközött. Megjegyzendő, hogy ezen hivatkozásunkkal a Kúria ítéletében egyáltalán nem is foglalkozott.

Kelt: Miskolcon, 2015. augusztus 24.

